

Apoštolská exhortace Jana Pavla II.

O BOHU ZASVĚCENÉM ŘEHOLNÍM ŽIVOTĚ
VE SVĚTLE KRISTOVA VYKOUPENÍ

REDEMPTIONIS DONUM RD
25. 3. 1984

Tento dokument je teologickou a spirituální meditací o vztazích mezi řeholním životem a tajemstvím vykoupení (slaveném během Svatého roku 1983-84). V jeho sedmi krátkých kapitolách papež Jan Pavel II. soustřeďuje pozornost na základní hodnoty: povolání (3-6), zasvěcení (7-8), evangelijní rady (9-13) a lásku k církvi v dvojnásobném úkolu svědectví a apoštolátu (14-15), hodnoty, které všechny dovolují řeholníkovi proniknout do hloubky složitého tajemství smrti Spasitele a Jeho nového života pro celou církev a celý svět.

Text, narozdíl od exhortace Pavla VI. (ET), nenaráží na konkrétní aktuální problémy řeholního života. Významně však prohlubuje jeho teologii, přičemž jej představuje jako spojení lásky žité s Otcem a Kristem - mystickým ženichem v síle Ducha svatého, jako živý výraz tajemství samotné církve, v hlubokém souladu s teologií zahrnutou v liturgii řeholních slibů a zasvěcení panen. V tajemství této smlouvy řeholník sdílí touhu Otce a Syna po všeobecné spáse a účast na novém stvoření, stává se tak plně účastným na základním apoštolátu církve. Tento dokument, společně s novým Kodexem kanonického práva a se souhrnným dokumentem Podstatné prvky nauky církve o řeholním životě, přispívá rozhodujícím způsobem k tomu, aby na prvním místě v řeholním životě byla chápána skutečnost zasvěcení jako iniciativa Boží a jako plná odpověď člověka na ni.

I. ÚVOD

Milovaní bratři a sestry v Pánu Ježíši Kristu!

1. Dar vykoupení, jenž stojí ve středu tohoto mimořádného Svatého roku, zahrnuje v sobě obzvláštní výzvu k obrácení a smíření se s Bohem v Pánu Ježíši Kristu. Toto jubileum, navenek motivované historicky - 1950 let od Kristova ukřižování a zmrtvýchvstání - je současně vedeno motivem vnitřním, spojeným s jádrem tajemství našeho vykoupení. Církev vyšla z tohoto tajemství a žije z něj po celou dobu svého trvání. Doba mimořádného smíření znamená, že se máme opravdově zamyslet nad vlastním životem a svým křesťanským povoláním ve světle tajemství vykoupení, abychom v něm svůj život stále pevněji zakořenili.

Tato výzva je určena všem věřícím. Zvláštním způsobem se však týká vás, řeholníci a řeholnice, jež svým slibem zachovávat rady evangelia usilujete o zvláštní plnost křesťanského života. Vaše zvláštní povolání a váš celý život v církvi a ve světě čerpá svůj duchovní výraz a sílu z hlubin tajemství našeho vykoupení. Při následování Krista na „úzké ... a těsné (srv. Mt 7,14) cestě zakoušíte zvláštním způsobem, že „hojně je u něho vykoupení (Ž 130 [129], 7).

2. Tento Svatý rok se pomalu chýlí ke konci. Proto se chci nyní jmenovitě obrátit na vás, na všechny muže a ženy, žijící v řeholi - ať už výhradně rozjímavé, či ve službě rozličných úkolů apoštolátu. Učinil jsem tak na různých místech a při různých příležitostech už dříve, když jsem potvrdil a dále rozvedl učení evangelia, obsažené v celé tradici církve, a především v učení posledního ekumenického koncilu - od věroučné konstituce O církvi - Lumen gentium až k dekretu Perfectae caritatis - O přizpůsobené obnově řeholního života, ve smyslu apoštolského listu mého předchůdce Pavla VI. Evangelica testificatio - Obnovení řeholního života. Nový Kodex církevního práva, představující svým způsobem poslední koncilový dokument, vám všem bude cennou pomocí a jistým vůdcem při určování konkrétních prostředků, abyste své vznešené povolání v církvi mohli věrně a ušlechtilě prožívat.

Pozdravuji vás s láskou římského papeže a nástupce sv. Petra, s nímž zůstávají vaše řeholní společenství vlastním způsobem spojená. Z Apoštolského stolce k vám přicházejí jako neutuchající ozvěna slova sv. Pavla: „zasnoubil jsem vás jedinému muži, abych vás jako čistou pannu odevzdal Kristu (2Kor 11,2). Církev, jež převzala od apoštolů drahocenný poklad tohoto snoubeneckého pouta s Božským Ženichem, pohlíží s velkou láskou na všechny své syny a dcery, kteří slíbili zachovávat evangelijní rady a uzavřeli za její pomoci zvláštní smlouvu s Vykupitelem světa.

Přijměte toto poselství jubilejního Svatého roku vykoupení jako slova lásky, jež k vám promlouvá církev. Přijměte je, ať už žijete kdekoli: v klauzuře kontemplativních společenství, či se věnujete mnohostranným úkolům apoštolátu v

missiích a v duchovní správě, v nemocnicích a jiných zařízeních, kde je trpícímu člověku poskytována pomoc, ve výchovných ústavách, ve školách a na univerzitách, a konečně v každém z vašich domů resp. klášterů, kde jste v Kristově jménu spojeni a žijete z vědomí, že Pán je ve vašem středu (srv. Mt 18,20).
Kéž toto láskyplné slovo církve, jež k vám promlouvám o tomto milostivém létě vykoupění, vám připomene ono slovo lásky, které sám Kristus určil každému z vás, když vám jednoho dne řekl ono tajuplné „následuj mne! (Mt 19,21; Mk 10,21; Lk 18, 22), od kdy se datuje počátek vašeho povolání v církvi.

II. POVOLÁNÍ

„Ježíš na něj s láskou pohleděl

3. „Ježíš na něj s láskou pohleděl (Mk 10,21) a řekl mu: „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne! (Mt 19, 21) I když víme, že tato slova nenašla u mladého muže, který měl velký majetek, patřičnou odezvu, zaslouží si, abychom se nad nimi zamysleli, neboť obsahuje v sobě vnitřní strukturu znamení povolání.

„Ježíš na něj s láskou pohleděl. To je Vykupitelova láska: láska, vycházející z nejvnitřnější božsko-lidské hloubky vykoupění. V ní se odráží věčná láska Boha Otce, jenž „tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný (Jan 3,16). Bůh Syn, vybavený touto láskou, přijal své poslání od Otce v Duchu svatém a stal se Vykupitelem světa. Otcova láska se zjevila v Synovi jako láska výkupná. Právě tato láska představuje pravou cenu vykoupění člověka a světa. Kristovi apoštolové mluví o ceně vykoupění s hlubokým pohnutím: „Víte přece, že jste...nebyli vykoupěni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví Kristovou. (1Petr 1,18) „Bylo za vás zapláceno výkupné , říká svatý Pavel (1Kor 6,20). Povolání na cestu evangelijních rad se rodí z vnitřního setkání s Kristovou láskou, jež je láskou výkupnou. Kristus volá právě touto svojí láskou. V procesu onoho povolání je setkání se s touto láskou zcela osobní událost. Když Kristus „s láskou pohleděl na vás a povolal každého z vás, milí řeholníci a milé řeholní sestry, obrátila se jeho výkupná láska k určité osobě, a stala se přítom i láskou snoubeneckou - láskou, jež si druhého vyvolila. Tato láska zahrnuje celou osobu, duši i tělo, ať muže či ženy, v jedinečném osobním a neopakovatelném „já . On, jenž od věků náleží Otci a daruje sama sebe v tajemství vykoupění, povolal určitého člověka k tomu, aby se i on zcela „daroval , odevzdal zvláštní službě v díle vykoupění jako člen některého, církví schváleného bratrského společenství. Nevztahují se na toto povolání slova sv. Pavla: „Či snad nevíte, že vaše tělo je chrám Ducha svatého, který ve vás přebývá a ježž máte od Boha? Nepatříte sami sobě! Bylo za vás zapláceno výkupné. (1Kor 6, 19-20)

Ano, Kristova láska je pro každého z vás, milí bratři a sestry, onou „cenou vykoupění. Proto jste pochopili, že nepatříte více sobě, nýbrž jemu. Toto nové vědomí je plodem onoho „láskyplného pohledu Kristova do nitra vašeho srdce. Vy jste na tento pohled odpověděli, když jste se rozhodli pro toho, jenž už před tím jako první každého z vás povolal ve své nesmírné lásce Vykupitele. Oslovuje-li koho jmenovitě, obrací se vždycky na svobodu člověka, kterou respektuje. Kristus říká: „chceš-li . Odpovědí na toto volání je tedy svobodné rozhodnutí. Rozhodli jste se pro Ježíše Nazaretského, Vykupitele světa, když jste zvolili onu cestu, kterou vám on ukázal.

„Chceš-li být dokonalý...

4. Tato cesta se rovněž nazývá cestou dokonalosti. V rozhovoru říká Kristus mladíkovi: „Chceš-li být dokonalý... Takto dochází pojem „cesta dokonalosti svého zdůvodnění v samém evangeliu. Což neslyšíme i v horském kázání: „Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec? (Mt 5,48) Povolání člověka k dokonalosti je v jistém smyslu obsaženo již u starověkých myslitelů a učitelů mravů, i později v různých epochách historie. V Písmu sv. má však toto povolání zcela osobitý ráz: je zvláště náročné, neboť přisuzuje člověkovu dokonalost, podobnou dokonalosti Boží (srv. Lv 19,2; 11,44). Právě v této podobě odpovídá ono volání zcela vnitřní logice Zjevení, podle níž je člověk stvořen podle Božího obrazu. Musí se proto snažit hledat dokonalost sobě vlastní ve smyslu této podobnosti. Sv. Pavel píše v listu k Efezanům: „Jako milované děti následujte Božího příkladu a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá. (Ef, 5,1-2)

Volání k dokonalosti patří tedy k podstatě křesťanského povolání. Ve smyslu tohoto volání třeba chápat i Kristova slova onomu mladému muži v evangeliu. Jsou spojena zvláštním způsobem s tajemstvím vykoupení člověka v tomto světě. Vykoupení vrací hříchem porušené stvořitelské dílo Bohu, přitom odhaluje onu dokonalost, již má celé stvoření a zvláště člověk z Boží vůle a jeho záměru. Především člověk se musí Bohu darovat, navrátit se k němu, má-li být plně navrácen i sám sobě. Odtud i neustálá výzva: „Navrať se ke mně, já tě vykoupím. (Iz 44,22) Kristova slova „Chceš-li být dokonalý, jdi, prodej svůj majetek a dej to chudým... nás vedou nesporně do roviny evangelijní rady chudoby, jež patří k podstatě řeholního povolání a řeholních slibů.

Tato slova můžeme rovněž chápat šířeji a zásadněji. Nazaretský Učitel vyzývá mladíka, aby se zřekl životního programu, kde stojí na prvním místě vlastnictví, a místo toho převzal jiný program života, v jehož středu stojí hodnota lidské osoby: „bytí s celou mu vlastní osobní přesažností, transcendencí. Takové chápání Kristových slov představuje zároveň širší rámec ideálu evangelijní chudoby, především oné chudoby, jež jako evangelijní rada patří k podstatnému obsahu vašeho „mystického sňatku s Božským Ženichem v Církvi. Jestliže chápeme Kristova slova ve světle zásady přednosti „bytí před majetkem – tedy majetkem především v materialistickém a utilitaristickém smyslu, pak se dotýkáme současně antropologických základů povolání evangelia. Na pozadí vývoje dnešní civilizace je to objev velmi aktuální. Takto se stává i povolání „na cestu dokonalosti, jak ji předznamenal Kristus, velmi časovým. Pociťuje-li člověk bolestně v dnešní civilizaci, především ve světě blahobytu a konzumu, hluboko zasahující nedostatek osobního „bytí, jenž vyplývá z mnohostranných forem vlastnictví, onoho „mít, bude také spíše hotov přijmout pravdu onoho volání, jež vychází jednou provždy z evangelia. Ano, povolání, jež na sebe, milí bratři a sestry, v řeholních slibech berete, zasahuje k samým kořenům lidství, k určení člověka v tomto pomíjejícím světě. Evangelijní „stav dokonalosti vás od těchto kořenů nevzdaluje. Naopak: dává vám možnost zakotvit váš život ještě pevněji v tom, co dělá člověka člověkem, když ono lidské bytí, přerозlišným způsobem narušované hříchem, dáte proniknout uzdravující silou tajemství vykoupení Bohočlověka.

„Budeš mít poklad v nebi

5. Povolání v sobě zahrnuje odpověď na otázku „k čemu být člověkem, a jak jím mám být? Odpověď na to dává životu nový rozměr a vytyčuje jeho konečný smysl. Tento smysl vyplývá z evangelijního paradoxu o životě: svůj život ztratí, kdo ho chce zachránit, a naopak získá, kdo jej „ztratí pro Krista a jeho evangelium, jak čtete u sv. Marka (srv. Mk 8,35; Mt 10, 39; Lk 9,24).

Ve světle těchto slov je Kristova výzva zcela jasná: „Jdi, prodej, co ti patří, rozdej chudým, a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne. (Mt 19,21) Mezi tímto „jdi a „prijď a následuj mne je úzký vztah. Můžeme říci, že tato poslední slova určují podstatu povolání: jde o to, jít v Kristových stopách, následovat ho (odtud „sequela Christi – následování Krista). Slova „jdi – prodej – dej označují podmínku, jež jakoby povolání předcházela. Tato podmínka není na druhé straně „mimo povolání, nýbrž je již jeho vnitřní součástí. Člověk odkrývá nový smysl svého lidství nejen v „následování Krista, nýbrž právě i v míře, jak jej následuje. Jestliže „prodá svůj majetek a „dá to chudým, zjišťuje přitom, že ony statky, jež vlastnil, i to, co pro něj znamenaly, nebyl pro něj trvalý poklad. Poklad je spíše v jeho srdci, jež dostalo od Krista sílu „dát jiným, když se samo dává. Bohatý je ne ten, kdo „má, nýbrž kdo „dává, kdo umí dávat.

V tomto bodě je onen evangelijní protiklad zvláště zřetelný: je programem „bytí. Být chudý tak, jak to Nazaretský Učitel tomuto způsobu „bytí přisoudil, znamená ve svém vlastním lidském „bytí rozdělávat – šířit – dobro. To je současně objevením „pokladu. Tento poklad je nezničitelný. Jde s člověkem do dimenze věčnosti, patří k poslednímu cíli člověka, jenž mu daroval Bůh. Skrze tento poklad má člověk své konečné příští v Bohu. Kristus říká: „Budeš mít poklad v nebi. Tento poklad není tolik posmrtnou „odměnou za skutky, vykonané po příkladu Božského Mistra, jako spíše eschatologické naplnění toho, co se za těmito skutky skrývalo již zde na zemi v onom „pokladu nitra srdce. Když Kristus v horském kázání (srv. Mt 6,19–20) vyzýval dělat si poklady v nebi, dodal k tomu: „Kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce (Mt 6,21). Tato slova ukazují na eschatologický charakter onoho povolání, jež se uskutečňuje v duchovním zasnoubení s Kristem – v životě podle evangelijních rad.

6. Povaha tohoto povolání, jak ji můžeme vyvodit z oněch slov k bohatému mladíkovi v synoptických evangeliích (srv. Mt 19,21; Mk 10,21; L 18,22), se stává do té míry zřejmou, nakolik kdo odhalí stěžejní poklad svého vlastního lidského „bytí“ ve vztahu k onomu „pokladu“, jenž „má člověk v nebi“. V tomto ohledu se spojuje stěžejní poklad vlastního „bytí“ se skutečností daného člověka, který „se sám daruje“. Toto povolání je v přímém vztahu k živému Ježíši Kristu, k jeho osobě. Volání na cestu dokonalosti vychází od Něho a skrze Něho se utváří v Duchu svatém: ten vždy nanovo – novým osobám, mužům i ženám v rozličných situacích jejich života a především v jejich mládí – „připomíná to všechno, co Ježíš „řekl“, (srv. Jan 14,26) zvláště onomu bohatému mladíkovi na jeho otázku: „Mistře, co dobrého mám dělat, abych získal věčný život? (Mt 19,16) V odpovědi, při níž na něj Kristus „s láskou pohlíží“, proniká mocná síla tajemství vykoupení do svědomí, srdce a vůle člověka, který opravdu a upřímně hledá.

Volání na cestu evangelijních rad má tedy svůj původ vždy v Bohu: „Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás, a ustanovil jsem vás, abyste šli a nesli ovoce, a vaše ovoce aby zůstalo. (Jan 15,16) Povolání, v němž člověk odhaluje plnou hloubku zákona evangelia o darování sebe, vtisknutý do jeho vlastního lidského bytí, je samo rovněž darem! Darem, naplněným nejhlubším obsahem evangelia, z něž vyzařuje božsko- lidská podstata tajemství vykoupení světa. „V tom je láska: ne že my jsme si zamílovali Boha, ale že on si zamíloval nás a poslal svého Syna jako oběť smíření za naše hříchy. (1Jan 4, 10)

III. ZASVĚCENÍ BOHU

Řeholní sliby jsou „plnějším výrazem křestních slibů

7. Vaše povolání vás, drazí bratři a sestry, přivedlo k řeholním slibům, v nichž jste se prostřednictvím církve zasvětili Bohu a současně jste se stali členy vašeho řeholního společenství. Církev proto vidí ve vás především „zasvěcené osoby: v Pánu Ježíši Kristu zasvěcené Bohu, patřící jediné jemu. Toto zasvěcení určuje vaše místo v celém církevním společenství, Božím lidu. Současně dává zasvěcení obsáhlému poslání tohoto Božího lidu zvláštní pramen duchovní a nadpřirozené síly: nevšední forma života, svědectví a apoštolátu ve věrnosti poslání vašeho řeholního společenství, jeho identitě a jeho duchovnímu dědictví. Všeobsáhlé poslání Božího lidu má svůj základ v mesiášském poslání samého Krista – jako Proroka, Kněze a Krále, na němž všichni různým způsobem bereme účast. Způsob této účasti, vlastní zasvěceným osobám, odpovídá způsobu vašeho zakořenění se v Kristu, jehož hloubka a síla vyplývá právě z řeholních slibů. Řeholní sliby vytvářejí nové spojení člověka s Bohem, jedním a trojjediným, v Pánu Ježíši Kristu. Toto spojení vyrůstá na základě onoho původního spojení, daného svátostí křtu. Řeholní sliby „jsou zvláštním zasvěcením, které má svůj hluboký kořen v křestním zasvěcení a plněji jej vyjadřuje (srv. PC 5). Takto jsou řeholní sliby svým podstatným obsahem novým zasvěcením: lidská osoba se zasvěcuje a odevzdává Bohu, kterého nadevše miluje. Sliby převzatý závazek žít podle evangelijních rad čistoty, chudoby a poslušnosti, v souladu s ustanoveními vašich řeholních společenství v jejich stanovách, je výrazem bezvýhradného zasvěcení se Bohu a současně prostředkem k jejich uskutečnění. Z toho plyne i příslušná forma svědectví a apoštolátu Bohu zasvěcených osob. Kořeny tohoto uvědomělého a svobodného zasvěcení a z něj vyplývajícího odevzdání sebe do Božího vlastnictví musíme však vždycky hledat ve svatém křtu – svátosti, přivádějící nás k velikonočnímu tajemství, vrcholu a středu Kristova vykoupení. Abychom tedy plně pochopili podstatu řeholních slibů, vezměme si na pomoc důrazná slova sv. Pavla v listě k Římanům: „Nevíte snad, že všichni, kteří jsme pokřtěni v Krista Ježíše, byli jsme pokřtěni v jeho smrt? Byli jsme tedy křtem spolu s ním pohřbeni ve smrt, abychom – jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce – i my vstoupili na cestu nového života. (Řím 6,3-4) „Víme přece, že starý člověk v nás byl spolu s ním ukřižován, abychom... my už hříchu neotročili. (Řím 6,6) „Tak i vy počítejte s tím, že jste mrtvi hříchu, ale živi Bohu v Kristu Ježíši. (Řím 6,11)

Řeholní sliby jsou pro svůj svátostný základ křtu, z něhož vycházejí, novým „pohroužením v Kristovu smrt: novým, poněvadž uvědomělým a svobodně zvoleným; novým, poněvadž vycházejí z lásky a z daru povolání; novým, neboť jsou prožívány ve stálé připravenosti k „obrácení“. Toto „pohroužení“ znamená, že člověk, „spolu s Kristem pohřben“, má také „spolu s Kristem žít jako nový člověk“. V Kristu, Ukřižovaném, mají jak křestní sliby, tak i sliby evangelijních rad, podle II. vatikánského sněmu představující „zvláštní zasvěcení“, svůj nejhlubší základ. Toto zasvěcení je současně smrtí i osvobozením. Svatý Pavel píše:

považujte se za „lidi, kteří zemřeli hříchu , ale zároveň nazývá tuto smrt „vysvobozením z otroctví hříchu . Především však znamenají řeholní sliby pro svátostný základ křtu nový život „pro Boha v Pánu Ježíši Kristu . Takto se tedy sliby evangelijních rad „odkládá staré lidství mnohem zralejším a uvědomělejším způsobem, a „obléká se nové lidství, stvořené k Božimu obrazu ve spravedlnosti a svatosti pravdy , jak to znovu připomínají slova listu k Efezanům. (srv . Ef 4,22-24)

Svazek snubní lásky

8. Drazí bratři a sestry, vy, kteří v celé církvi žijete podle závazku slibů evangelijních rad: uvědomte si v tomto Svatém roce vykoupení znovu svou zvláštní účast na Vykupitelově smrti kříže, účast, již jste s ním byli vzkříšeni a neustále povstáváte k novému životu. Pán říká každému z vás, jako kdysi mluvil ústy proroka Izajáše:

„Neboj se, já jsem tě vykoupil,
povolal jsem tě tvým jménem, jsi můj. (Iz 43,1)

Výzva evangelia „chceš-li být dokonalý... následuj mne! (Mt 19,21) nás vede v onom světle, vyzařujícím neustále slova Božského Mistra. Kristovo volání přichází z hloubi vykoupení, a z této hloubky též dospívá do srdce člověka: v síle milosti vykoupení nabývá toto spásonosné volání v srdci povolání konkrétní podobu slibů evangelijních rad. V této podobě je obsažena vaše odpověď na volání výkupné lásky, a i tato odpověď vyvěrá z lásky: z lásky odevzdání sebe, jež je duši zasvěcení, tedy zasvěcení celé osoby. Slova proroka Izajáše „já jsem tě vykoupil... jsi můj jakoby zpečetovala právě tuto lásku, lásku naprostého a bezvýhradného odevzdání se Bohu.

Takto se vytváří onen zvláštní svazek snoubenecké lásky, kde přitom zaznívají stále nanovo slova o Izraeli, jež Pán „přijal za zvláštní vlastnictví (Ž 135 [134],4). V každé osobě Bohu zasvěcené je totiž vyvolen celý „Izrael Nového a nepomíjejícího Zákona. Všechny mesiášský lid, celá církev je vyvolena v oné osobě, již Pán z tohoto lidu povolává: v každé osobě, která se zasvěcuje pro ostatní Bohu, jemuž výhradně patří. I když nikdo z lidí, ani ten největší svatý, nemůže na sebe vztáhnout Kristova slova „sám sebe za ně posvěcují (Jan 17,19) v jejich plné výkupné síle, smí přece každý, kdo se Bohu v lásce odevzdává - dává se mu jako výhradní majetek - žít skrze svatou víru v síle těchto slov.

Což nás k tomu nevolají i slova sv. apoštola Pavla v listu k Římanům, jež tak často opakujeme a rozjímáme: „Vybízím vás bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou oběť; to at je vaše pravá bohoslužba. (Řím 12,1)? To je současně vzdálená ozvěna Kristových slov, když přišel na svět a stal se člověkem, k Bohu Otci: „Dal jsi mi tělo... Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli. (Žid 10,5.7)

Pronikněme tedy - v této mimořádné souvislosti jubilejního Svatého roku vykoupení - hlouběji v tajemství těla a duše Kristovy jakožto společného pramene výkupné a snoubenecké lásky: snoubenecké, protože je výkupná. Z lásky se nabídl sám za oběť, z lásky dal své tělo „za hříchy světa . Když se tedy zasvěcením řeholními sliby ponořujete do velikonočního tajemství Vykupitelova v lásce úplného odevzdání sebe, máte na mysli naplnit duši i tělo duchem oběti, jak nás k tomu zve rovněž sv. Pavel v listě k Římanům: „Přinášejte sami sebe v oběť! (srv. Řím 12,1) Takto berou řeholní sliby na sebe podobnost s láskou srdce Kristova, láskou výkupnou a současně snoubeneckou. Tato láska musí vycházet u každého z vás, milí bratři a sestry, z téhož pramene onoho zvláštního zasvěcení, jež na svátostném základě svátosti křtu představuje počátek nového života v Kristu a v církvi, počátek nového stvoření.

Kéž každý z vás v této lásce prožívá hlouběji radost patřit výlučně Bohu, být zvláštním dědictvím Nejsvětější Trojice - Otce, Syna a Ducha svatého. Opakujte častěji s žalmistou slova, inspirovaná Duchem svatým:

„Koho bych měl na nebesích?
A na zemi v nikom kromě tebe nemám zalíbení.
Ač mé tělo i mé srdce chřadne,
Bůh bude navěky skála mého srdce a můj podíl.

(Ž 73 [72], 25-26)

Nebo:

„Pravím Hospodinu: ,Ty jsi, Panovníku,
moje dobro, nad tebe není.

Hospodin je podíl mně určený, je můj kalich;
můj los držíš pevně, Hospodine.

(Ž 16 [15],2.5)

Vědomí patřit jedinému Bohu v Pánu Ježíši Kristu, Vykupiteli světa a Ženichovi církve, nechť ovládne vaše srdce (srv. CT 8, 6), vaše veškeré myšlení, slova a skutky ve znamení biblické nevěsty. Jak víte, uskutečňuje se toto každodenně se prohlubující důvěrné poznávání Krista vaším životem v osobní, společné a liturgické modlitbě podle způsobu každé z vašich řeholních rodin. Právě tak jsou i řeholní osoby, jež se cele zasvětily rozjímavému životu modlitby, platnou pomocí a podnětnou oporou bratřím a sestrám v činném apoštolátě. Toto vědomí, že patříte Kristu, nechť otevře klíčem tajemství vykoupení vaše srdce, myšlenky a skutky pro veškeré utrpení, nouzi a naděje lidí i světa, kde prožíváte své zasvěcení podle evangelia - zvláštní znamení přítomnosti Boha, „jemu jsou všichni živi (Lk 20,38) v neviditelné dimenzi jeho říše. Slova „následuj mne! , jež řekl Kristus, když na každého z vás, milí bratři a sestry, s láskou pohleděl, znamenají rovněž: podílej se co možná nejvíce a s rozhodností na vytváření „nového stvoření (2Kor 5,17), jež má povstat z vykoupení světa a v síle Ducha Pravdy, působícího z plnosti velikonočního tajemství Kristova.

IV. EVANGELIJNÍ RADY

Ekonomie vykoupení

9. Řeholní sliby otevírají každému z vás cestu evangelijních rad. V evangeliu je řada doporučení, přesahujících míru prikázání: tato ukazují nejen, co je „nutné , nýbrž i to, co je „lepší . Tak např. výzva nesoudit jiné (srv. Mt 7,1), půjčit a nečekat to zpět (srv. Lk 6,35), vyplnit všechny prosby a žádosti bližních (srv. Mt 5,40-42), pozvat chudé ke stolu (srv. Lk 14,13-14), vždy odpouštět (srv. Mt 6,14-15), a mnohé jiné. V souladu s tradicí obsahují řeholní sliby tři součásti: čistotu, chudobu a poslušnost. Tato praxe ukazuje bezesporu jasně jejich význam a klíčové postavení, neboť obsahují jstým způsobem „souhrn ekonomie spásy. Každá rada, obsažená v evangeliu, náleží nepřímo k programu oné cesty, na níž volá Kristus Pán, když říká „následuj mne! . Čistota, chudoba a poslušnost dávají však této cestě mimořádným způsobem kristologický ráz a vtiskují jí zvláštní znamení ekonomie vykoupení.

Podstatnou pro tuto „ekonomii je přeměna veškerého viditelného světa srdcem člověka, tedy zevnitř: „Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů... Trvá však naděje, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví zániku a uvedeno do svobody a slávy dětí Božích. (Řím 8,19-21) Tato přeměna jde ruku v ruce s onou láskou, již vtiskuje Kristovo volání do srdce člověka, s onou láskou, která představuje podstatu zasvěcení: onoho úkonu, jímž se muž nebo žena v řeholních slibech, na svátostném podkladě křtu, připoutává k Bohu. Základ ekonomie vykoupení můžeme odečíst ze slov 1. listu sv. apoštola Jana: „Nemilujte svět ani to, co je ve světě. Miluje-li kdo svět, láska Otcova v něm není. Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí tělo a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky. (1Jan 2,15-17)

Řeholní sliby vkládají do srdce každého z nás, milí bratři a sestry, Otcovu lásku: onu lásku, která je v srdci Ježíše Krista, Vykupitele světa. Je to ona láska, která objímá svět a všechno, co v něm pochází od Otce; přitom přemáhá ve světě všechno, co „nepochází od Otce . Chce tedy přemoci onu trojí žádostivost: „žádost těla, žádost očí a pýchu života , které jsou v lidském nitru jako následek dědičného hříchu. Jimi je rozličným způsobem narušen v srdci člověka vztah ke světu, který Bůh stvořil a jehož ovládnání svěřil člověku (srv. Gn 1, 28). Evangelijní rady čistoty, chudoby a poslušnosti jsou v ekonomii vykoupení nejradikálnějšími prostředky k přeměně tohoto vztahu ke „světu v lidském srdci: k okolnímu světu i ke vlastnímu „já , jež v biblickém smyslu představuje jistým způsobem ústřední část tohoto „světa , neboť z něho vychází to, „co není od Otce .

Na základě uvedených slov z 1. listu sv. apoštola Jana není obtížné pochopit zásadní význam tří rad evangelia pro celou ekonomii vykoupení. Evangelijní čistota nám pomáhá přeměnit v našem nitru a životě všechno to, co má svůj původ v žádosti těla; evangelijní chudoba pak to, co pochází z žádostivosti očí; evangelijní poslušnost pak nám umožňuje zásadní přeměnu toho, co v lidském srdci vychází z pýchy života. Přemáhání zde záměrně nazýváme přeměnou: celá ekonomie vykoupení je vyjádřena ve slovech, jimiž se Kristus ve své Velekněžské modlitbě obrací k Otci: „Neprosím, abys je vzal ze světa, ale abys je zachoval

od zlého. (Jan 17,15) Rady evangelia napomáhají svým podstatným smyslem „obnově stvoření : jimi má být „svět podroben člověku, a takovým způsobem mu přenechán, aby se člověk mohl sám cele oddat Bohu.

Účast na Kristově zřeknutí se sebe

10. Vnitřní smysl rad evangelia vede k odhalení dalších stránek, jež ukazují na úzký vztah těchto rad k ekonomii vykoupení. Víme, že dílo vykoupení vrcholí velikonočním tajemstvím Ježíše Krista, v němž se spojuje jeho zřeknutí se ve smrti a jeho zrození k novému životu zmrtvýchvstáním. Život podle evangelijních rad je hluboce spojen s těmito oběma událostmi velikonoce (srv. PC 5). Obsahuje nutný odstup od toho, co v každém z nás znamená hřích a jeho následky, a rovněž možnost každodenního znovuzrození k vyššímu dobru, skrytému v lidské duši. Toto dobro se projevuje působením Boží milosti: jí otevírá duši dokořán právě život v čistotě, chudobě a poslušnosti. Celá ekonomie vykoupení se uskutečňuje za předpokladu této otevřenosti vůči působení Ducha svatého, bezprostředního původce veškeré svatosti. Takto otevírají sliby evangelijních rad u každého z vás, drazí bratři a sestry, široký prostor pro „nové stvoření (srv. 2Kor 5,17), jež vyvstává z díla vykoupení ve vašem lidském „já , a skrze toto „já i v mezilidských a společenských vztazích. Tím povstává toto nové stvoření současně i v lidstvu jako části Bohem stvořeného světa: onoho světa, k němuž Bůh Otec „nanovo pojal lásku ve věčném Synu, Vykupiteli světa.

O tomto Synovi říká sv.Pavel: „Způsobem bytí byl roven Bohu... zřekl se všeho, vzal na sebe způsob služebníka a stal se jedním z lidí. (Flp 2,6-7) Onen zvláštní rys zřeknutí, obsažený v životě podle evangelijních rad, je tedy zřetelně kristocentrický. Proto také poukazuje Nazaretský Mistr výslovně na kříž jako podmínku k jeho následování. Ten, jenž řekl jednomu každému z vás „následuj mne! , řekl rovněž: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne , tj. jdi v mých stopách (Mk 8,34; Mt 16,24). To řekl Kristus všem, kdo ho poslouchali, nejen svým učedníkům. Zákon zřeknutí se patří tedy k podstatě povolání křesťana. Zvláštním způsobem náleží však k podstatě onoho povolání, jež je spojeno se slibem evangelijních rad. K těm, kdo jsou na této cestě, promlouvají veskrze pochopitelnou řečí i ony nesnadno chápané výroky, jak je čteme v listě k Filipánům: „A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic, abych získal Krista a byl nalezen v něm. (Flp 3,8-9)

Tedy zřeknout se - jako odlesk tajemství Kalvárie - abychom se dokonaleji „znovu nalezli v Kristu, který byl ukřižován a vstal z mrtvých: zřeknout se, abychom v něm dospěli k podstatě tajemství vlastního lidství a potvrdili je, pokračující v oné podivuhodné proměně, o níž apoštol na jiném místě píše: „I když náš vnější člověk hyne, ten vnitřní člověk se den ze dne obnovuje. (2.Kor 4,16) Takto přináší ekonomie vykoupení moc velikonočního tajemství do roviny lidského bytí, jež je otevřené Kristovu volání k životu v čistotě, chudobě a poslušnosti, k životu podle rad evangelia.

V. ČISTOTA, CHUDOBA A POSLUŠNOST

Čistota

11. Velikonoční ráz tohoto volání lze rozpoznat z různých hledisek jednotlivých evangelijních rad.

Takto je třeba podle měřítek ekonomie vykoupení posuzovat a žít onu čistotu, již každý z vás, spolu s chudobou a poslušností, Bohu slíbil. V tom je obsažena odpověď na Kristova slova, která jsou současně pozváním: „Někteří nežijí v manželství, protože se ho zřekli pro království nebeské. Kdo to může pochopit, pochop. (Mt 19,12) Předtím Kristus zdůraznil: „Ne všichni pochopí to slovo; jen ti, kterým je to dáno. (Mt 19,11) Tato poslední slova ukazují zřetelně, že toto pozvání je radou. Tomu věnoval také apoštol sv. Pavel v 1. listě ke Korintským zvláštní úvahu (srv. 1Kor 7,28-40). Tato rada se obrací neobyčejnou měrou k milujícímu lidskému srdci: jí se ozřejmuje více onen snoubenecký charakter lásky, zatím co chudoba a zvláště poslušnost představují především aspekt výkupné lásky, jak je obsažena v řeholních slibech. Jde tu, jak známo, o čistotu ve smyslu zřeknutí se manželství „pro nebeské království , tedy o panenství jako výraz snoubenecké lásky vůči samému Vykupiteli. V tomto smyslu učí apoštol, že „jedná dobře kdo se ožení se svou snoubenkou, ale kdo se neožení, udělá lépe (1Kor 7,38), ten, kdo volí celibát. „Svobodný se stará o věci Páně, jak by se líbil Bohu (1Kor 7, 32). „Žena bez manžela nebo svobodná dívka se stará o věci Páně, aby byla svatá tělem i duchem. (1Kor 7,34)

Ani ve slovech Páně, ani u sv. Pavla nejde o nějaké podceňování manželství. Evangelijní rada čistoty je jen poukazem na onu zvláštní možnost, jež pro lidské srdce, ať muže či ženy, představuje snoubenecká láska k samému Kristu, k Ježíši - „Pánu . „Zřeknout se manželství pro Boží království znamená totiž nejen vzdát se dobrovolně manželského a rodinného života, nýbrž je to charizmatické rozhodnutí se pro Krista jakožto jediného Ženicha. Toto rozhodnutí umožňuje nejen zasazovat se výlučným způsobem „o věci Páně , nýbrž - ve svém pojetí „ pro království Boží - přibližuje toto eschatologické Boží království životu všech lidí v podmínkách času: zpřítomňuje je jistým způsobem v současném světě. Takto uskutečňují Bohu zasvěcené osoby onen vnitřní smysl celé ekonomie vykoupení, jenž se projevuje přibližováním Božího království v jeho konečné eschatologické dimenzi. Slibem čistoty berou Bohu zasvěcené osoby podíl na ekonomii zjevení, neboť se dobrovolně zřikají časných radostí manželského a rodinného života. Svým zřeknutím se manželství „pro Boží království vnášejí současně do tohoto pomíjejícího světa poselství budoucího vzkříšení z mrtvých (srv. Lk 20,34-36; Mt 22,30; Mk 12,25) a věčného života: života ve společenství se samotným Bohem v blaženém patření a v lásce, jež všechny ostatní možné způsoby lásky lidského srdce v sobě zahrnuje a zcela prostupuje.

Chudoba

12. Jak hluboký obsah mají slova 2. listu sv. Pavla ke Korintňanům, jež jsou stručným souhrnem všeho, co o evangelijní chudobě říká Písmo svaté: „Znáte přece štědrost našeho Pána Ježíše Krista: byl bohatý, ale pro vás se stal chudým, abyste vy jeho chudobou zbohatli. (2Kor 8,9) Podle toho patří chudoba k vnitřnímu pokladu výkupné milosti Pána Ježíše Krista. Bez této chudoby nelze porozumět tajemství, v němž se Boží přirozenost dává člověku - dar, který jsme dostali v Kristu. Proto také chudoba je ve středu evangelia, na začátku poselství osmi blahoslavenství: „Blaze chudým v duchu, neboť jejich je království nebeské. (Mt 5,3) Evangelijní chudoba odhaluje duši člověka celé tajemství, „od věků ukrytého v Bohu (Ef 3,9). Všichni ti, kdo jsou v tomto smyslu „chudí , jsou i vnitřně schopni chápat chudobu Toho, jenž je sám nekonečně bohatý: Kristova chudoba skrývá v sobě nepřehledné Boží bohatství - je dokonce jeho nepochybným výrazem. Bohatství, jak je Bohu - Boží přirozenosti - vlastní, nemůže nic stvořeného přiměřeně vyjádřit. Svého výrazu může dojít jen v chudobě. Proto je mohou správně chápat jen „chudí před Bohem , tedy, kdo mají ducha chudoby. Prvním z nich je Kristus, Bohočlověk: on, „bohatý, jenž se stal chudým , není jen Mistrem, nýbrž i hlasatelem a zárukou oné vykupující chudoby, která odpovídá nekonečnému Božím bohatství a nevyčerpatelné moci jeho milosti. Proto také platí, jak sv. Pavel píše, že „nás Kristus svou chudobou obohatil : on je Mistrem a hlasatelem chudoby, která obohacuje. Právě proto řekl k onomu mladému muži v synoptických evangeliích: „Prodej, co ti patří... a budeš mít poklad v nebi (Mt 19,21; srv. Mk 10,21; Lk 18,22). V těchto slovech je obsažena výzva obohacovat vlastní chudobou jiné. V hloubi tohoto volání je však skryto svědectví o nekonečném Božím bohatství, bohatství, jež - v tajemství milosti, udělené lidské duši - vytváří v člověku právě díky chudobě zdroj, který obohacuje jiné. To nelze srovnat s jakýmkoli jiným zdrojem hmotných dober: je to pramen, jenž obohacuje jiné dary po vzoru samotného Boha. Toto darování se děje v rámci tajemství Krista, jenž nás „svou chudobou obohatil . Na stránkách evangelia můžeme sledovat, jak se toto obohacování rozvíjí a v událostech velikonoce dochází svého vrcholu. Kristus, „nejchudší ve smrti kříže, je současně tím, jenž nás v plnosti nového života zmrtvýchvstáním nekonečně obohacuje.

Drazí bratři a sestry, chudí před Bohem pro své sliby evangelijních rad: kéž se tento spásenosný charakter Kristovy chudoby stane součástí vašeho celého života! Snažte se, abyste přitom den ode dne dosahovali stále větší zralosti! „Hleďte především jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno. (Mt 6,33) Kéž se ve vás a skrze vás uskuteční ono blahoslavenství evangelia, jež je slíbeno chudým (srv. Lk 6,20), chudým před Bohem - těm, kdo mají ducha chudoby! (srv. Mt 5,3)

Poslušnost

13. Kristus, „způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl, nýbrž sám sebe zmařil, vzal na sebe způsob služebníka, stal se jedním z lidí. A v podobě člověka se ponížil, v poslušnosti podstoupil i smrt, a to smrt na kříži. (Flp 2, 6-8)

Tato slova z listu sv. Pavla Filipánům se dotýkají samé podstaty vykoupení. Je v nich zásadním způsobem vyjádřena a zakotvena poslušnost Ježíše Krista. To potvrzují i jiná apoštolova slova z jeho listu k Římanům: „Jako se neposlušností jednoho člověka mnozí stali hříšníky, tak zase poslušností jednoho jediného mnozí se stanou spravedlivými. (Řím 5,19)

Evangelijní rada poslušnosti je výzvu, jež vychází z této Kristovy poslušnosti až k smrti. „Ti, kdo přijmou tuto jim určenou výzvu ve slovech následuj mne“, rozhodují se, jak říká koncil, následovat Krista, který svou poslušností až k smrti na kříži vykoupil a posvětil lidi, (PC 1). Uskutečňováním evangelijní rady poslušnosti dosáhnou vnitřní podstaty celé ekonomie vykoupení. V životě podle této rady evangelia usilují podílet se zvláštním způsobem na poslušnosti Toho, jehož poslušností bylo „celé množství ospravedlněno.

Lze tedy říci, že ti, kdo se rozhodnou žít podle evangelijní rady poslušnosti, staví se jedinečným způsobem mezi tajemství hříchu (srv. 2Sol 2,7) a tajemství ospravedlnění a milosti. Jsou na tomto místě, s celým hříšným pozadím své lidské přirozenosti, s celým neblahým dědictvím „pýchy života, se všemi sobeckými sklony raději panovat než sloužit. Avšak právě slibem poslušnosti se rozhodli přetvořit se po způsobu Krista, který „svou poslušností vykoupil a posvětil lidi. V evangelijní radě poslušnosti nalézají svou vlastní úlohu při Kristově díle vykoupení a cestu vlastního posvěcení.

To je cesta, kterou ukazuje Kristus v evangeliu, když mluví opakovaně o vyplnění Boží vůle, o jejím neustálém hledání: „Můj pokrm jest, abych činil vůli toho, který mě poslal, a dokonal jeho dílo (Jan 4,34). „Neboť nehledám vůli svou, ale vůli toho, který mě poslal. (Jan 5,30) „Ten, který mě poslal, je se mnou; nenechal mě samotného, neboť stále dělám co se líbí jemu. (Jan 8,29) „Sestoupil jsem z nebe, ne abych činil vůli svou, ale abych činil vůli toho, který mě poslal. (Jan 6, 38) Toto neustálé plnění Otcovy vůle nám připomíná starozákonní mesiášský text žalmistův: „Jak ve svitku knihy o mně stojí psáno. Plnit, Bože můj, tvou vůli je mým přáním, tvůj zákon mám ve svém nitru. (Ž 39 [40],8-9; srv. Žid 10,7)

Tato Synova poslušnost - v plné radosti - dosahuje svého vrcholu v utrpení a v kříži: „Otče, chceš-li, odejmi ode mne tento kalich, ale ne má, nýbrž tvá vůle se staň! (Lk 22,42; srv. Mk 14,36; Mt 26,42) Od modlitby v Getsemanech je Kristova připravenost plnit Otcovu vůli naplněna až po okraj utrpením: je onou poslušností „až k smrti, a to smrti na kříži, jak o tom mluví sv. Pavel. Slibem poslušnosti se Bohu zasvěcené osoby rozhodují napodobovat zvláštním způsobem poslušnost Vykupitelovu. I když respektování Boží vůle a poslušnost jeho zákona je podmínkou křesťanského života v každém stavu, znamená v řeholním stavu, „stavu dokonalosti, slib poslušnosti každého z nás, milí bratři a sestry, závazek zvláštního vztahu ke Kristu, který byl „poslušný až k smrti. A poněvadž tato Kristova poslušnost je podstatou jeho vykupitelského díla, jak to dosvědčují uvedená apoštolova slova, je třeba i v uskutečňování evangelijní rady poslušnosti vidět zvláštní rys oné „ekonomie vykoupení, jež prostupuje naše veškeré povolání v církvi.

Odtud i ono „bezpodmínečné odevzdání sebe vlivu Ducha svatého, jenž působí především v církvi - jak o tom mluví můj předchůdce Pavel VI. ve svém apoštolském listě Evangelica testificatio (srv. ET 6), a rovněž se projevuje ve stanovách vašich řeholních společenství. Odtud i ono podrobení ducha osob, Bohu zasvěcených, v duchu svaté víry vůči svým právoplatným představeným, jež stojí na místě Božím (srv. PC 14). V listě k Židům nalézáme k tomu zvláště významný podnět: „Poslouchejte ty, kteří vás vedou, a podřizujte se jim, protože oni bdí nad vámi a budou se za vás zodpovídat. A dále sv. Pavel pokračuje: „Kéž to mohou činit s radostí, a ne s nářkem; to by vám nebylo na prospěch. (Žid 13,17) Představení nechtě uváží, že svou plnou moc, udělenou jim v souladu s pastýřským úřadem církve, mají vykonávat v duchu služby. Proto ať ochotně naslouchají svěřeným spolubratřím či spolusestrám, aby mohli lépe rozpoznat, co Pán od každého z nich očekává. Přitom zůstává ovšem nedotčena jejich plná moc rozhodnout a nařídít, co považují za správné.

Takto chápané podřízení a taková poslušnost je i v souladu s duchem služby, jenž určuje celý váš život po vzoru Syna člověka: ten „nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé (Mk 10,45). Jeho Matka, která se od samého počátku plně podřídila spasitelnému dílu ekonomii vykoupení, řekla v rozhodujícím okamžiku zvěstování a vtělení: „Hle, jsem služebnice Páně; staň se mi podle tvého slova. (Lk 1,38) Nezapomeňte rovněž, drazí bratři a sestry, že poslušnost, k níž jste se v bezvýhradném zasvěcení Bohu zavázali sliby evangelijních rad, je zvláštním výrazem vnitřní svobody, tak jako konečným

výrazem svobody Krista Pána byla jeho poslušnost „až k smrti kříže : „...dávám svůj život, abych jej opět přijal. Nikdo mi ho nebere, ale já jej dávám sám od sebe (Jan 10,17-18).

VI. LÁSKA K CÍRKVI

Svědectví

14. V jubilejním Svatém roce vykoupení touží celá církev obnovit svou lásku ke Kristu, Vykupiteli člověka i světa, vašemu Pánu, jenž je současně vašim božským Snoubencem. Proto obrací církev v tomto Svatém roce svůj zvláštní zřetel k vám, drazí bratři a sestry, jež jako Bohu zasvěcené osoby zaujímáte zvláštní postavení svou příslušností k obsáhlému společenství Božího lidu i ve společenství místa, kde žijete. Církev sleduje, aby se milostí mimořádného jubilea obnovila i vaše láska ke Kristu, neboť si je vědoma, že tato láska představuje vynikající dobro pro celý Boží lid. Církev ví, že v lásce Bohu zasvěcených osob ke Kristu je zvláštním a mimořádným způsobem zahrnuta láska celého tajemného těla církve a jejího Božského Ženicha, který je současně i hlavou tohoto těla. Církev vám projevuje svou vděčnost, milí bratři a sestry, za vaše zasvěcení a sliby evangelijních rad, jež jsou zvláštním svěděním lásky. Současně k vám chová církev velkou důvěru: stav vaší životní volby je zvláštní dar, který Bůh udělil své církvi. Církev počítá s vaší plnou a upřímnou spoluprací, abyste jakožto věrní správci tak drahocenného daru mysleli a jednali ve spojení s církví, a s ní také vždy společně postupovali, v souladu s učením a směrnicemi učitelského úřadu Petrova a s ním spojených biskupů, a přitom usilovali o obnovu církevního vědomí v osobním a společenském životě. Přitom se za vás církev modlí, aby vaše svědectví lásky nikdy nepřestalo (srv. Lk 22,32), a rovněž vás prosí, abyste v témže duchu přijali toto poselství jubilejního Svatého roku vykoupení. Takto prosí i sv. apoštol Pavel ve svém listě k Filipánům: „aby se vaše láska ještě víc a více rozhojňovala a s ní i poznání a hluboká vnímavost; abyste rozpoznali, na čem záleží, a byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův, plní ovoce spravedlnosti (Flp 1,9-11).

Vykupitelským dílem Kristovým „Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán (Řím 5,5). Prosím neustále Ducha svatého, aby každému z vás podle „daru milosti, který vám udělil (srv. 1Kor 7,7), pomáhal dávat výrazné svědectví této lásky. Kéž ve vás vítězí „zákon Ducha, který vede k životu v Kristu Ježíši způsobem hodným vašeho povolání - onen zákon, jenž nás „osvobodil od zákona hříchu a smrti (Řím 8,2). Žijte tedy tímto novým životem v míře, úměrně vašemu zasvěcení a rozličným darům (charizmatům), odpovídajícím úkolům jednotlivých řeholních společenství. Slib evangelijních rad ukazuje každému z vás, jak můžete „mocí Ducha usmrcovat hříšné činy (srv. Řím 8,13), vše, co se obrací proti životu a slouží hříchu a smrti, stejně i tomu, co je v rozporu s pravou láskou k Bohu a k lidem. Svět potřebuje opravdového „znamení odporu, které představují řeholní sliby, jakožto neustálého kvasu opravdové obnovy: „Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé. (Řím 12,2) Po uplynutí obnoveného období na zkoušku podle Ecclesiae sanctae II dostávají nyní vaše řeholní společenství církevní schválení svých nově upravených stanov. Tento dar církve nechť vás vede k tomu, abyste se s obnovenými stanovami náležitě seznámili a milovali je, a především s velkodušnou věrností podle nich žili. Nezapomeňte, že poslušnost je jasným výrazem lásky. Svět a lidé dneška potřebují právě toto svědectví lásky. Potřebují svědectví vykoupení, jak je obsaženo ve slibech evangelijních rad. Tyto rady - každá svým způsobem a všechny společně v nejužší vzájemné souvislosti - „vydávají svědectví vykoupení, jež v síle Kristova kříže a zmrtvýchvstání vede svět a celé lidstvo v Duchu svatém ke svému konečnému naplnění, které člověk - a s ním celé stvoření je proto nesmírně cenné. Je třeba vytrvale usilovat, aby toto svědectví bylo lidem zřetelné a přinášelo plody. Tomu mají napomoci i církevní předpisy, jež určují podobu vašeho zasvěcení a vašeho závazku chudoby, a které je tedy také třeba přesně zachovávat. (srv. CIC Kán. 669)

Apoštolát

15. Z tohoto svědectví snoubenecké lásky ke Kristu, jež lidem zvláště ozřejmuje celou spásonosnou pravdu evangelia, vyplývá rovněž jako součást vašeho povolání, drazí bratři a sestry, účast na apoštolátu církve: na jejím univerzálním poslání, které se uskutečňuje zároveň u všech národů, pro rozličné dary milosti, tolika rozličnými způsoby. Vaše závažné poslání má společné rysy s posláním apoštolů, které Pán vyslal „ke všem národům, aby „mu získali učedníky (srv. Mt

28,19), rovněž je vázáno na příslušné poslání církevních představitelů. V apoštolátu Bohu zasvěcených osob se stává jejich snoubenecká láska ke Kristu takřka organicky láskou k církvi jakožto Kristovu tělu; k církvi jako Božím lidu; k církvi, jež je současně nevěstou i matkou.

Je těžko popsat, natož vypočítat, jak rozmanitým způsobem projevují svou lásku k církvi Bohu zasvěcené osoby v apoštolátu. To vyplývá vždy z onoho zvláštního daru milosti vašich zakladatelů. Tento Boží dar, přijatý církvi, se stal charizmatem pro celé společenství. Odpovídá různým potřebám církve a světa v jednotlivých úsecích jejich historie. Vaším přispěním se tento dar dále rozvíjí a upevňuje v životě řeholních společenství jako jedné z trvalých součástí církevního života a apoštolátu. V každé z těchto součástí, na každém poli - ať už při rozjímání, přinášejícím plody apoštolátu, či v přímé apoštolské činnosti - vás doprovází neustále požehnání církve i její pastýřská a mateřská péče o duchovní identitu vašeho života a správného jednání v obsáhlém celku společenství rozličných povolání a charizmat veškerého Božího lidu. Každá jednotlivá řeholní společnost i jejich organická jednota přispívá v rámci poslání církve zvláště ozřejmit onu ekonomii vykoupení, do níž je každý z vás, drazí bratři a sestry, hluboce zapojen svým zasvěcením a svými sliby žít podle rad evangelia.

Jakkoli vaše mnohostranná apoštolská činnost má velkou důležitost, opravdový apoštolát je neodmyslitelný od toho, čím a zároveň kým jste v církvi. Na každého z vás lze se zvláštním oprávněním vztáhnout apoštolova slova: „Zemřeli jste a váš život je skryt spolu s Kristem v Bohu. (Kol 3,3) Současně dovoluje toto „ukrytí s Kristem v Bohu říci o vás slova samého Mistra: „Tak ať svítí vaše světlo před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích. (Mt 5,16)

Pro toto světlo, jímž máte svítit před lidmi, je důležité vydávat svědectví vzájemné lásky ve společenství, rovněž bratrský duch každé řeholní komunity. Pán přece řekl: „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým. (Jan 13,35)

Svou podstatou společenská povaha vašeho řeholního života, jenž roste naukou evangelia, liturgií a zejména z Eucharistie, je vynikající cestou, jak tuto mezilidskou a sociální dimenzi uskutečnit. Budete-li vycházet jeden druhému vstříc a nést břemena jeden druhého, ukážete svou jednotu, že Kristus žije ve vašem středu (srv. PC 15). Váš apoštolát v církvi vyžaduje hluboké pochopení pro strasti a utrpení člověka, tak nepokrytého a otřesného v dnešním světě. Apoštol učí: „Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův. (Gal 6,2) a: „Naplněním zákona je láska. (Řím 13,10)

Vaše svědectví musí být zřejmé! Hluboké, hluboce upevněné má být pouto, jež vás spojuje s církvi. (srv. CIC Kán. 675, §2) Všechno, co děláte, a především co sami jste, ať hlásá pravdu a potvrdí nanovo, že „si Kristus zamiloval církev a sám se za ni obětoval (Ef 5,25), pravdu, vycházející ze samých základů celé ekonomie vykoupení. Nechť je Kristus, Vykupitel světa, nevyčerpatelným pramenem i pro vaši lásku k církvi!

VII. ZÁVĚR

Osvícení srdce

16. Tento list, kterým se na vás obracím o slavnosti Zvěstování Páně v závěru jubilejního Svatého roku vykoupení, chce vyjádřit onu lásku, kterou církev chová k řeholním osobám. Vy, drazí bratři a sestry, jste totiž zvláštním bohatstvím církve. Co se v této hodnotě skrývá, lze lépe pochopit právě uvažováním o skutečnosti vykoupení, a k tomu je tento Svatý rok stálou příležitostí i vhodným povzbuzením. Poznejte tedy v tomto světle svou vlastní totožnost a důstojnost! Kéž v kříži a zmrtvýchvstání Páně vás osvítlí Duch svatý, abyste „osvíceným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu (Ef 1,18).

Toto „osvícení srdce vyprošuje církev nepřetržitě pro každého z vás, kdo již jste na cestě evangelijních rad. Totéž „osvícení srdce vyprošuje církev společně s vámi i pro mnohé jiné křesťany, zvláště pro mladé, dospívající muže a ženy, aby mohli najít tuto cestu a nebáli se ji nastoupit: aby i v protichůdných podmínkách dnešního života k nim dolehlo Kristovo: „Pojď za mnou! (Lk 5,27) I vy se proto musíte zasadit svojí modlitbou a svědectvím oné lásky, jíž „v nás zůstává Bůh a jeho láska v nás dosáhla svého cíle (1Jan 4,12). Kéž se toto svědectví vydává všude a je každému srozumitelné! Nechť v něm najde člověk dneška, zakoušející tak velké ochabnutí ducha, svou oporu a naději. Služte proto bratřím s radostí, vycházející ze srdce, v němž přebývá Kristus. „Kéž dnešní

svět... může naslouchat radostnému poselství ne od hlasatelů zasmušilých a malomyslných... nýbrž od služebníků evangelia, jejichž život je plný horlivosti, protože sami předtím přijali Kristovu radost. (srv. EN 80)

Církev ve své lásce k vám neustává „klekat na kolena před Otcem (srv. Ef 3,14) a prosí Boha, „aby se ve vás posílil a upevnil ,vnitřní člověk (srv. Ef 3,16). Kéž, jako u vás, způsobí Bůh i u mnohých jiných, našich pokřtěných bratří a sester, zvláště mladých, aby i oni našli tutéž cestu k svatosti. Vždyť už tolik generací šlo touto cestou v historii s Kristem - Vykupitelem světa a Snoubencem duší - , a zanechalo na temném, neutěšeném pozadí lidské existence zářící stopu Božího světla.

K vám všem, kdo v nynějším údobí dějin církve a světa po této cestě jdete, platí toto vroucí přání milostivého léta vykoupení, abyste „zakořenění a zakotvení v lásce mohli spolu se všemi bratřimi pochopit, co je skutečná šířka a délka, výška i hloubka: poznat Kristovu lásku, která přesahuje každé poznání, a dát se prostoupit vší plností Boží (Ef 3, 17-19).

Poselství svátku Zvěstování Páně

17. O slavnosti Zvěstování Páně v tomto Svatém roce vykoupení svěřuji tento apoštolský list srdci Neposkvrněné Panny Marie. Ona je první mezi všemi lidmi, kteří se bezvýhradně zasvětili Bohu. Ona, Nazaretská Panna, je Bohu zasvěcena nejúplněji a nejdokonalejším způsobem. V Božím mateřství dosahuje její snoubenecká láska v síle Ducha svatého svého vrcholu. Ona, jež jako Matka nese v náručí Krista, uskutečňuje zároveň nejdokonaleji jeho volání „pojď za mnou! . Jde za ním - ona, Matka - jako za svým Mistrem v čistotě, chudobě a poslušnosti. Jak chudá byla Panna Maria oné betlémské noci, jak chudá byla na Kalvárii! Jak byla poslušná při zvěstování a pak - stojíc blízko kříže - jak poslušná, aby souhlasila se smrtí Syna, který byl „poslušný až k smrti ! Jak úplně se odevzdala z čisté lásky v celém svém pozemském životě věci království Božího! Celá církev vidí v Panně Marii svůj základní vzor: oč spíše jej tam najdete vy, Bohu zasvěcené osoby a řeholní společnosti církve! O dni, kdy si připomínáme loňské zahájení jubilejního Svatého roku vykoupení, obracím se k vám s tímto poselstvím, abych vás pozval žít nově vaše řeholní zasvěcení, po vzoru samé Bohorodičky.

Milovaní bratři a sestry! „Věrný je Bůh, který vás povolal do společenství se svým Synem, našim Pánem Ježíšem Kristem. (1Kor 1,9) Při svém zachovávání věrnosti tomu, kdo je sám věrný, nacházejte mimořádně účinnou podporu v Marii! Ona byla Bohem povolána ve společenství nejdokonalejší - vlastního Božího Syna. Kéž ona, Panna věrná, je i Matkou vaší cesty evangelia: kéž vám pomáhá poznat a také světu ukázat, jak nekonečně věrný je sám Bůh! S těmito přáními vám žehnám z celého srdce.

Vatikán, 25. března jubilejního Svatého roku vykoupení 1984, v šestém roce mého pontifikátu.

PP Jan Pavel II.

OBSAH

I. ÚVOD 195

1.-2. 195

II. POVOLÁNÍ 196

0.-3. Ježíš na něj s láskou pohleděl 196

0.-4. Chceš-li být dokonalý 198

5.-6. Budeš mít poklad v nebi 199

III. ZASVĚCENÍ BOHU 200

07. Řeholní sliby jsou plnějším výrazem křestních slibů 200

08. Svazek snubní lásky 202

IV. EVANGELIJNÍ RADY 204

09. Ekonomie vykoupení 204

10. Účast na Kristově zřeknutí se sebe 205

V. ČISTOTA, CHUDOBA A POSLUŠNOST 206

11. Čistota 206

12. Chudoba 208

13. Poslušnost 209

VI. LÁSKA K CÍRKVI	211
14. Svědectví	211
15. Apoštolát	212
VII. ZÁVĚR	214
16. Osvícení srdce	214
17. Poselství svátku Zvěstování Páně	215